

DMRU-puljen

Resultatberetning for 2019
Juni 2020

DMRU
dansk missionsråds
udviklingsafdeling

Indhold

Indledning	2
DMRU-puljens resultater og outcomes.....	4
1. Folkelig forankring.....	6
1.1. Mange små og mellemstore aktører med et stort bagland.....	6
1.2. Vanskelig adgang til DMRU-puljen pga. stærkt øget konkurrence	7
1.3. Styrket folkelig Verdensmål-engagement i lokale menigheder og kirker	8
2. Nye lande, kosteffektivitet og oplysningsindsatser	9
2.1. Langt større del af bevillinger går til de fattigste DAC-lande	9
2.2. Egenfinansiering	10
2.3. Reach, enhedspris og kosteffektivitet	10
2.4. Oplysningsarbejde.....	11
3. Partnerskaber, kapacitets- og organisationsudvikling.....	12
3.1. Udvikling af stærke partnerskaber med fokus på organisationsudvikling.....	14
3.2. Fattigdomsbekæmpelse via lokalsamfundsorganisering	15
4. Fortalervirksomhed: Evidens og inddragelse leder til forandring	17
4.1. Eksempler på langsigtet evidens-baseret fortalervirksomhed.....	18
4.2. Religiøse ledere som forandringsagenter – kan bidrage til langsigtet forandring	20
4.3. Nationale og internationale netværk med fokus på fortalervirksomhed.....	20
5. Tværgående temaer - Verdensmål.....	21
5.1. Verdensmålene, redskaber og operationalisering.....	21
5.2. Kortlægning af Verdensmål fordelt på bevillinger og afsluttede projekter	22
5.3. Verdensmål 16,2 Børnebeskyttelse som et fremtrædende område.....	23
5.4. Verdensmål 5: Ligestilling mellem kønnene.....	24
5.5. Tros- og religionsfrihed (SDG 16,10)	25
Vigtigste strategiske tiltag i 2019	27
Projektstøtte.....	27
Videncenter	28
2019-20 Tema om ligestilling.....	29
Talerør	31

Bilag:

Bilag 1. Revideret regnskab for DMRU-puljen 2019; bilag 1a. Revisionsberetning

Bilag 2. Afsluttede bevillinger i 2019; bilag 2a igangværende bevillinger i 2019

Bilag 3. Ligestillingsreview af DMRU-puljen. Bilag 3a. opfølgningsmatrice

Bilag 4. Finansielt tilsyn i 2019 – opfølgningsmatrice

Bilag 5. Metodeovervejelser. Resultatramme – alle indikatorer og resultater.

Bilag 6. Strategiske tiltag – alle opdateringer

Indledning

Over 80% af verdens befolkning er religiøse, og det gælder ikke mindst i udviklingslande¹. Tro former i høj grad de værdier og holdninger, mennesker navigerer ud fra, og undersøgelser viser, at religiøse ledere ofte nyder en større tillid i befolkningen end politikere og internationale NGO'er. Kirker og kirkelige organisationer i syd har en stor troværdighed, legitimitet og mulighed for indflydelse, også hvor konservative værdier og holdninger kan være svære at ændre. De spiller en væsentlig rolle i samfundsudviklingen fx til fremme af dialog, fred og forsoning. Kirkens tilstedeværelse overalt, ikke mindst i de fjerneste og mest marginaliserede egne, giver en vigtig platform for mobilisering og for lokalt forankrede og bæredygtige indsatser, hvor ingen efterlades.

Sammenhæng mellem religion og udvikling afspejler sig i dansk udviklingspolitik bl.a. i strategien Verden 2030, hvor der lægges vægt på den rolle, religiøse ledere og trosbaserede organisationer spiller for mange samfundsudvikling – herunder håndtering af værdimæssige, religiøse udfordringer fx i forhold til ligestilling og til at fremme dialog, fred og forsoning. Kirkelige organisationer har fra starten taget stort ejerskab i Verdensmålsdagsordenen. I 2019 viser resultaterne i DMRU-puljen, at DMRU's medlemsorganisationer har arbejdet effektivt med især fattigdomsbekæmpelse, adfærdssændringer ift. ligestilling, fortalervirksomhed og nye samarbejdsformer med interreligiøse partnere.

I de danske prioriteringer fra FN's menneskerettighedsråd er der fokus på individuelle rettigheder med formuleringen om tros- og religionsfrihed som en grundlæggende, men trængt rettighed. På dette område har DMRU spillet en betydelig rolle både politisk og med at fremme kapaciteten blandt sine medlemmer. Disse tros- og religionsfrihedsindsatser fremmer desuden fredelig sameksistens og forebygger voldelig ekstremisme. Der er et stort potentiale for flere danske indsatser også udenfor DMRU's medlemskreds, og DMRU er taknemmelig for at få lov til at administrere et nyt vindue for ToRF-projekter åbent for alle danske civilsamfundsorganisationer.

De mange kirkelige foreninger i Danmark repræsenterer et stort potentiale for yderligere solidarisk engagement, og de involverer sig naturligt i værdibaseret og bæredygtigt udviklingssamarbejde. Skal Verdensmålene opfyldes, skal vi inddrage og udruste disse talstærke lokale organisationer i et bredere og stærkere partnerskab. Det kan sikre en slagkraftig synergi og bredere folkelig forankring af udviklingssamarbejdet. DMRU ønsker at bidrage hertil med sine 35 medlemsorganisationer med over 43.000 medlemmer, 53.000 bidragsydere og 19.000 frivillige. Der er tale om 120 partnere i 40 lande og 3 mio. lokalt engagerede mennesker.

Et UM-review af DMRU fra 2017 viste, at DMRU og medlemmerne har stor kapacitet, og at bevillingerne med fordel kan være større end de nuværende max 1 mio. kr. I 2019 havde DMRU en projektportefølje på 20 mio. kr., men den har tidligere været på over 45 mio. kr. Det fik stor betydning, da vi i 2018 fik en ekstrabevilling fra UM på 6 mio. kr. til de mange støtteværdige indsatser bl.a. inden for tros- og religionsfrihed. Det var ikke muligt for

UM i 2019, og DMRU måtte derfor afvise 14 støtteværdige projekter for i alt kr. 13.820.331. Vurderet ud fra ansøgningen til puljen i ansøgningsrunden foråret 2020 på i alt 20,2 mio (heraf 7,7 mio til ToRF-vinduet) forventes mindst en tilsvarende underfinansiering i DMRU-puljen i 2020. Dette forhold udgør pt. den største udfordring for DMRU-puljen. Det er svært at håndtere, at mange organisationer må indsende støtteværdige

¹PEW Research Center; https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_religious_populations

ansøgninger tre eller fire gange før de får succes, og at flere mindre organisationer derfor giver op.

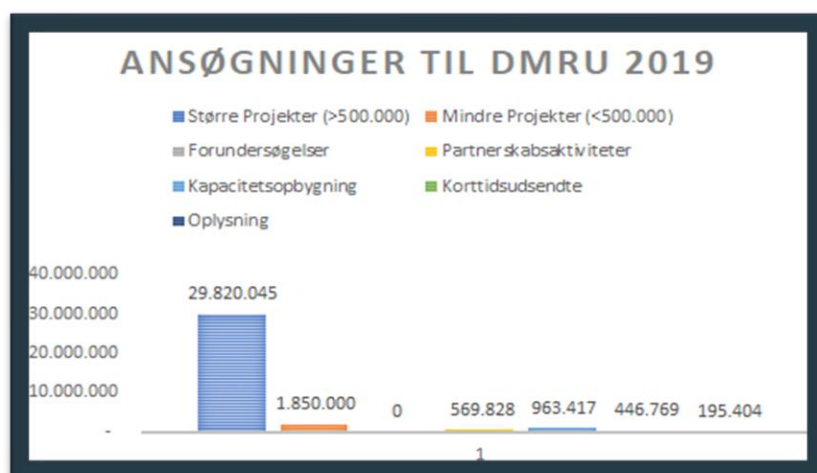
Nærværende resultatberetning for 2019 består af to dele. Den første del udgør en oversigt over DMRU-puljens resultater og outcomes, herunder vigtige begivenheder, temaer og understøttende aktiviteter, som har været af betydning for årets resultater. Rapporteringen er bygget op over DMRU's resultatramme, som er udviklet i 2017, og som er et udtryk for DMRU's prioriterede indsatsområder, hvortil der blev indhentet baseline-tal i 2018. Rapporteringen for 2019 tager udgangspunkt i data fra de projekter, som er afsluttede i året 2019, uanset hvornår de er startet. Derudover rummer rapporteringen for 2019 også et antal projekter, der er afrapporteret narrativt men endnu ikke er regnskabsteknisk afsluttede, og som rummer væsentlige resultater fra året 2019. Disse projekter vil ikke blive medtaget i resultatrammerapporteringen for 2020, der vil tage udgangspunkt i et stort antal andre projekter, som også forventes afsluttet i 2020.

Rapporten indledes med en gennemgang af DMRU's folkelige forankring, status på organisationerne, kosteffektiviteten og hvordan DMRU-puljen har et omfattende *reach* og særligt støtter de allerfattigste. Efter et afsnit om oplysningsarbejdet, gennemgås hovedtræk af arbejdet i syd, hvor særligt partnerskabsudvikling, fattigdomsbekæmpelse, og langsigtet evidensbaseret fortalervirksomhed har præget DMRU-puljen i 2019. Børnebeskyttelse og ligestilling er eksempler på Verdensmålstemaer, der har været fremtrædende, hvor tros- og religionsfrihed er på vej frem.

Den anden del består af en gennemgang af arbejdet med en række strategiske initiativer inden for DMRU's tre roller: projektstøtte, videntcenter og talerør. Her har året båret præg af fokus på religiøse aktører i udvikling, særligt temaet om ligestilling mellem kønnene, hvor Nordic Consulting Group har set nærmere på DMRU's, medlemmers og partners arbejder.

DMRU-puljens resultater og outcomes

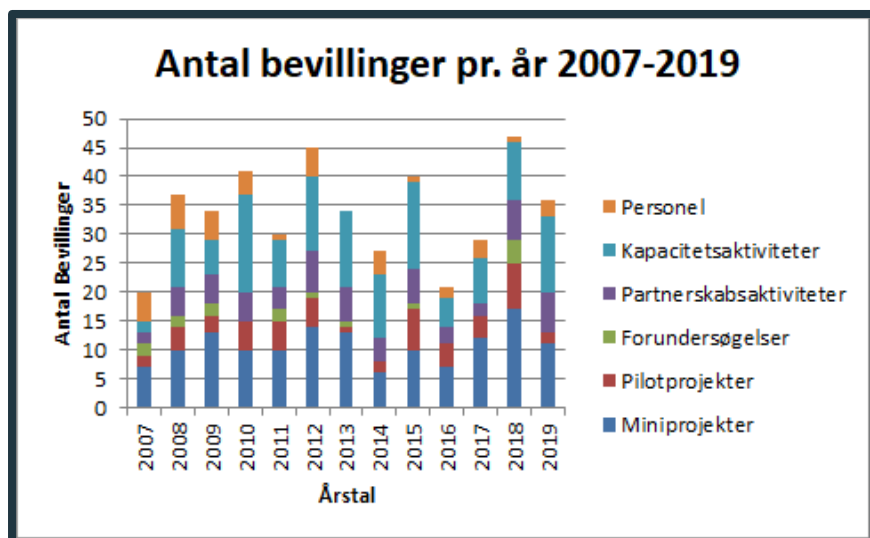
Bevillinger i DMRU-puljen 2019 – puljen i tal

I 2019 oplevede DMRU-puljen rekord stor opbakning og finansierede ikke mindre end 33.845.463 DKK, fordelt på 62 ansøgninger, heraf 33 til projekter og 29 til aktiviteter. DMRU oplever således fortsat stor efterspørgsel på midler fra puljen. (Se oversigten til højre).

Ud af det samlede ansøgte beløb på 33,8 mio. kr. kunne DMRU-puljen i 2019 kun bevilge 38%, svarende til totalt 40 indsatser, heraf 11 projekter ml. 200.000 og 1 mio. kr. (10 større og ét lille), 2 projekter under 200.000, 7 partnerskabsaktiviteter, 13 kapacitetsopbygnings- og netværksaktiviteter, 3 korttidspersonel-bevillinger, samt 4 oplysningsbevillinger – i alt 12.916.286 DKK. Dertil kommer tre igangværende globale læringsinitiativer med et forbrug på 2.509.451 DKK. En tabel over projekt- og aktivitetsstøtten kan ses i årsregnskabet, hvor der også er en oversigt over de afsluttede projekter og aktiviteter i 2019.

Se nedenfor en oversigt over antallet af bevillinger siden DMRU-puljens begyndelse i 2007:

DMRU afholdt i 2019 160 rådgivningsforløb, hvilket er rekordmange, sammenlignet med 2018 med afholdelse af 55 forløb. Dette skyldes en tilgang af nye aktive organisationer men også stort engagement hos "gamle" organisationer, begge dele afspejlet i ansøgningsantallet. I forbindelse med forberedelse af nye projekter og tilsyn med igangværende miniprojekter, større enkeltprojekter, udsendte udviklingsarbejdere, GTS-bevillinger og andre aktiviteter gennemfører DMRU projekttilsyn eller andre besøg hos medlemsorganisationernes partnere. Flere af disse tilsynsbesøg er gennemført sammen med de pågældende medlemsorganisationer. Som princip besøger DMRU alle større og mindre projekter mindst én gang i deres projektperiode, og dette gælder som regel også personel-bevillinger. Skulle det ikke være muligt at besøge de udstationerede, er der tæt kontakt med dem før, under og efter udsendelse. DMRU bidrager med at holde fokus på målene og følge op og kapacitetsopbygge partnerne mere systematisk. UM's review i 2017 pegede på DMRU's tillægsværdi ift. kapacitetsudvikling og hjælp til projektudvikling, hvilket særligt er betydningsfuldt ift. de mindre og mere uerfarne organisationer.

I 2019 fortsatte DMRU desuden de tre globale læringsinitiativer, eller i UM-terminologi understøttende aktiviteter, med et forbrug på i alt 2,5 mio DKK. Som en del af DMRU-puljen, administrerer DMRU refusionsordningen vedr. skolepenge m.v. for børn, hvis forældre er udsendt af private organisationer til udviklingslande, og hvis arbejde har et væsentligt udviklingsmæssigt eller humanitært indhold. Refusionsordningen vedr. skolepenge m.v. er bevilget som en del af DMRU-puljen og udgør samlet i 2019 i alt 1.404.588 DKK.

Den mere detaljerede rapportering af resultater og outcomes er baseret på data indsamlet i 2019 på baggrund af indikatorer i DMRU's resultatramme. Det er en udfordring at aggregere mål og indikatorer på tværs af en pulje, som arbejder inden for et bredt spektrum af temaer og med forskellige ansøgende medlemmer og partnere med deres respektive strategier. Derudover er det vanskeligt at sammenligne progressionen fra år til år, da antallet af afsluttede projekter kan variere betydeligt fra år til år. I 2019 var der 44 afsluttede projekter og aktiviteter, hvorimod der i 2018 var 25 afsluttede projekter og aktiviteter. Desuden er størstedelen af de afsluttede projekter bevilget i 2014, 2015 og 2016 inden Verdensmålsdagsordenen for alvor slog igennem og DMRU fik tros- og religionsfrihed som strategisk prioritet. DMRU har derfor valgt at opsætte langsigtede og strategiske målsætninger (targets) i stedet for årsbaserede målsætninger. Målene angiver hvilken retning DMRU ønsker og forventer at bevæge sig i mod 2021. Se også metodebilag 5 for en nærmere drøftelse af disse aspekter, samt et fuldt overblik over resultatrammen og dennes målsætninger (targets).

1. Folkelig forankring

Året viser, at DMRU-puljen hjælper mange små og mellemstore aktører med et stort bagland, men at det er vanskeligt for dem at få adgang til DMRU-midler grundet stærkt øget konkurrence i puljen. Året bevidner også et styrket folkeligt engagement i Verdensmålene i de lokale menigheder og et potentiale for volontører.

DMRU har i forbindelse med denne rapport lavet en undersøgelse af det folkelige engagement, der står bag DMRU's 35 medlemsorganisationer ikke bare i Danmark, men også i syd, hvor de kirkelige partnerorganisationer typisk repræsenterer et stort og solidt engagement, der strækker sig over 100 år tilbage. Vores medlemsorganisationer har udviklingssamarbejde i mere end 40 af verdens fattigste lande gennem flere end 120 partnere med over 3 mio. medlemmer og frivillige.

1.1. Mange små og mellemstore aktører med et stort bagland

Undersøgelsen viser, at DMRU's 35 medlemmer har over 43.000 medlemmer, 53.000 bidragsydere, 19.000 frivillige og et kirkeligt bagland i støttemenigheder på mere end 186.000 personer (indikator 1.1. i Annex C). Tallet omfatter ikke bidragsydere eller deltagere i oplysningsarrangementer. Hvis de blev talt med, ville tallet være væsentligt højere. Antallet af frivillige og medlemmer i medlemsorganisationerne er dog lavere end sidste år. Fra 2018 til 2019 er antallet af frivillige faldet med seks procent, mens antallet af individuelle medlemmer i medlemsorganisationerne er faldet med to procent. Det kan skyldes flere omstændigheder. Medlemsorganisationer vurderer ofte antallet af frivillige ud fra et skøn, hvorfor der kan forekomme afvigelser. Dernæst er mange medlemmer udfordret økonomisk, og det kan derfor være svært at fastholde volontører i længere tid ad gangen. Det frivillige arbejde er ofte båret af unge mennesker, som på grund af studie eller arbejde kan være nødsaget til at stoppe deres engagement fra tid til anden. Det er dog værd at bemærke, at der fortsat er en høj tilslutning blandt både frivillige og medlemmer, hvilket indikerer et fortsat stærkt engagement. Faktisk udgør DMRU-puljens midler kun 14 procent af medlemsorganisationernes samlede økonomi i 2019 (se indikator 2.2. i Bilag 5). Det betyder også, at organisationerne har en kapacitet i Danmark og i syd, der nemt kan omsættes til flere projektansøgninger. En kapacitet, som pt. ikke kan honoreres grundet manglende finansiering i DMRU-puljen, og som resulterer i mange afslag til støtteværdige projekter.

1. Folkelig forankring				
Udviklingsmål	Udvalgte indikatorer	Baseline 2018	Status 2019 ²	Mål 2021 (strategi 2020)
DMRU-puljen har en stærk folkelig og frivillig forankring, og krav og kriterier gør puljen tilgængelig for medlemmerne.	1.2. Andel DMRU-medlemmer (målt i pct.), som har modtaget bevillinger fra puljen.	1.2. 58 pct., svarende til 19 ud af 33 medlemmer.	1.2. 51 pct., svarende til 18 ud af 35 medlemmer.	1.2. 50 pct.
	1.3. Andel bevillingsmodtager (målt i pct.) med et indtægtsgrundlag på mindre end 3 mio. kr.	1.3. 37 pct., svarende til 7 ud af 19 bev. modtagere.	1.3. 33 pct., svarende til 6 ud af 18 bevillingsmodtagere.	1.3. 50 pct.
	1.4. Andel ansøgere i DMRU-puljen (målt i pct.), der i et spørgeskema angiver, at de har fundet puljen tilgængelig og beslutninger gennemsigtige.	1.4. 82 pct. af brugerne finder puljens tilgængelighed/gennemsigthed høj (27 pct.) eller meget høj (55 pct.)	1.4. 70 pct. af brugerne finder puljens tilgængelig/gennemsigthed høj eller meget høj.	1.4. 82 pct. af brugerne finder puljens tilgængelighed og gennemsigthed høj eller meget høj.

Note: Mål for 1.2. henimod 2021 overvejes pba. 2019-tal fremadrettet øget fra 50 pct. til 60 pct., ligesom mål for 1.3 overvejes reduceret fra 50 pct. til 40 pct.

1.2. Vanskelig adgang til DMRU-puljen pga. stærkt øget konkurrence

Bevillingerne fordelte sig i 2019 på 18 medlemsorganisationer ud af i alt 35 (to nye medlemmer er kommet til i 2019), se indikator 1.2. Optællingen viser desuden, at knap en tredjedel af bevillingsmodtagerne i DMRU-puljen er små organisationer med et indtægtsgrundlag på mindre end tre millioner (indikator 1.3). Det er en målsætning, at DMRU-puljen også er tilgængelig for de mindre organisationer (1.3.) Der er her en svagt faldende tendens fra 2018 til 2019, 37 pct. i 2018 og 33. pct. i 2019 gik til de små medlemsorganisationer.

Besvarelserne³ fra de aktive brugere i 2019 scorer DMRU-puljens tilgængelighed lavere end i 2018 med et gennemsnit på 3,6 i snit ud af 5 points, hvor 5 er meget tilfredsstillende, og 1 ikke er tilfredsstillende. I 2018 var tallet 4, hvilket ikke er overraskende med det store antal kvalificerede afviste ansøgninger. Rådgivningen får i 2019 i gennemsnit 4,55 ud af 5 points, ligesom tilbagemeldingen fra bevillingsudvalget får over 4, og det kan vi være tilfredse med.

² Strategi 2020.

³ 11 ud af 18 bevillingsmodtagere i 2019 har svaret.

Gennemsigtheden i bevillingsprocessen og kriterierne vurderes i gennemsnit som 3,6 ud af 5, hvilket kan gå an, men peger på, at noget kan forbedres, da brugerne i 2018 vurderede gennemsigtheden til 4,3 ud af 5 i snit. Dertil kommer sandsynligvis et element af frustration over, at man som bruger må søge og genansøge mange gange og blive vurderet kvalificeret, men ikke kan få midler tildelt. Konkurrencesituationen i DMRU-puljen modvirker således bestræbelserne på at imødekomme forenklingsskemaet, da vi har været nødt til at indføre et mere kompliceret pointsystem og mere detaljerede krav for at behandle de mange nye og gamle ansøgere fair og simpelthen sortere nogen af dem fra ud fra et fagligt velgrundet grundlag. Dette bekræftes også ved, at andelen af bevillingsmodtagere med et indtægtsgrundlag på mindre end 3 mio. DKK er faldet fra 37 til 33 procent.

For at styrke gennemsigtheden yderligere, er der i 2020 taget initiativ til, udover et kortfattet brev fra Bevillingsudvalget, at dele de fulde bevillingsnotater, så brugerne tydeligt kan se de eksterne, faglige vurderinger, og derved få et klart indblik i vurderingerne fra såvel panelister som Bevillingsudvalg. Dette betyder, at vi må lægge flere ressourcer i bevillingssystemet.

1.3. Styrket folkelig Verdensmålsengagement i lokale menigheder og kirker

Et længere forberedelsesarbejde i 2019 ledte frem til, DMRU i januar 2020, i samarbejde med ADRA Danmark, Folkekirkens Nødhjælp og Folkekirkens Mellemkirkelige Råd, bogen 'Verdensmålsbogen – FN's Verdensmål i lyset af den kristne tro'⁴. Bogen er en oversættelse af den norske udgave 'Bærekraftsboka'. Verdensmålsbogen har til formål at inspirere og engagere menigheder og organisationer med udgangspunkt i refleksion og handling ud fra hvert mål. Med udgivelsen af bogen er det lykkedes at nå en række målgrupper, som især har fået styrket viden om Verdensmålene, ligesom de er blevet motiverede og engagerede til selv at handle på baggrund af de nye forståelser. Bogen har skabt et stærkt fundament for yderligere indsatser med at aktivere kirkelige fællesskaber til at tage konkret handling for Verdensmålene. Derfor arbejder styregruppen lige nu på at få arbejdet med Verdensmålene til at gro på tværs af kirkelige organisationer. Der vil derfor være fokus på facilitering og processer, således at lokale fællesskaber selv kan udvikle aktiviteter, der giver mening for dem.

I 2019 bød der sig derudover en mulighed for at bakke op om nogle af medlemsorganisationernes egne tiltag vedr. volontører og frivillige, og DMRU havde en dialog med flere af disse tiltag ifm. den stort anlagte festival Himmelske Dage i Kristi Himmelfart 2019 i Herning. Her deltog næsten alle Folkekirkens Biskopper og 20 andre kirkesamfund og mere end 30.000 mennesker. DMRU var desuden medarrangør på flere oplæg vedr. Verdensmålene.

⁴ <https://www.dmrug.org/videncenter/verdensmaalene/verdensmaalsbogen-naar-tro-faar-liv/>.

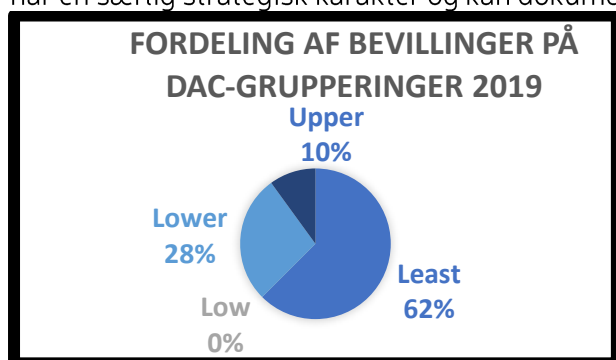
2. Nye lande, kosteffektivitet og oplysningsindsatser

Året viste, at flest midler gik til de allerfattigste, at kosteffektiviteten stadig er i top, at egenfinansiering fortsat er i fremgang, og at stærkt oplysningsarbejde har fundet sted.

2. Styrket fokus på nye lande, kosteffektivitet samt oplysning om udviklingsarbejdet				
Udviklingsmål	Udvalgte indikatorer	Baseline 2018	Resultat 2019	Mål 2021
DMRU-puljen omfatter nye DAC-lande, fremmer sam- og medfinansiering, og leverer relevant og kvalificeret oplysning om levevilkår og kirkeligt udviklingsarbejde.	2.1 # bevillinger til lande i den øvre og lave DAC-mellem-indkomstkategori.	2.1. 62 pct.	2.1. 28 pct.	2.1. 20 pct.
	2.4. # direkte målgruppedeltagere.	2.4. 2019 baseline er lig resultat i 2019.	2.4. Resultat: Prim. target group: ca. 74.129. Sec. target group: ca. 25.398. Total: 99.527	2.4. 100.000 ⁵ .
	2.5. Andel af DMRU-puljen (målt i pct.), som er anvendt til oplysning.	2.5. 1,2 pct.	2.5. 1,8 pct.	2.5. 1,8 pct.

2.1. Langt større del af bevillinger går til de fattigste DAC-lande

I 2019 er andelen af bevillinger til de allerfattigste i "least"-kategorien, eksempelvis lande som Burundi og Tanzania, gået op til hele 62 pct. (2018: 36 pct.), mens bevillinger til "lavere middelindkomst" (28 pct.) er gået tilsvarende ned ift. 2018, hvor tallet var 62 (heraf lavere middelkategori 51 pct., indikator 2.1). DMRU hilser dette velkomment. Der gives kun bevillinger til de nyere DAC-lande med lavere middelindkomst, hvis bevillingerne har en særlig strategisk karakter og kan dokumentere fattigdomslommer.

Fordeling på DAC grupperinger

⁵ DMRU er stolte af niveauet i 2019 og er tilfredse med, hvis vi kan opretholde samme deltagerantal i 2021.

2.2. Egenfinansiering

Generelt udsender DMRU's medlemsorganisationer 4 gange så meget til relaterede projekter i udviklingslande, som de modtager fra DMRU. Medlemsorganisationerne har angivet en relativt stor andel af egenfinansiering i de projektbudgetter, DMRU har bevilliget i 2019. Oveni den samlede bevilling på 12.728.151 DKK til projekter og aktiviteter inkl. oplysningsprojekter har medlemsorganisationerne samlet ydet en egenfinansiering på 2.002.349 DKK. Samlet set svarer egenfinansieringen således til 16 pct. af det bevilgede puljebeløb (indikator 2.3). Dette er en stigning fra 10,3 pct. i 2018. Som vist på grafen i Bilag 5 varierer medlemsorganisationernes bidrag betydeligt fra 0 pct. for nogle organisationer⁶ op til 46 % for Apostolsk Kirkes Mission og Dansk Bibelselskab. Denne udregning er baseret på totalen af egenfinansiering og bevilgede beløb i 2019. Grafen i Bilag 5 viser, hvordan medlemsorganisationernes egenfinansiering fordeler sig i procent af deres samlede bevillinger. Egenfinansieringen fordeler sig forskelligt på DMRU-puljens modaliteter, og 84 procent af den samlede egenfinansiering gives til de store projekter.

2.3. Reach, enhedspris og kosteffektivitet

Reach og enhedspris

DMRU når langt ud i sin *reach*. I 2019 nåede 15 afsluttede større og mindre projekter en målgruppe på ca. 99.527 personer, hvoraf 74.129 udgjorde den primære målgruppe og 25.398 personer udgjorde den sekundære målgruppe. Dette giver en enhedspris på (9.153.637 DKK / 99.527 personer) 92 DKK per nået personer. Enhedsprisen er udregnet således, at den primære målgruppe inkluderer personer, som projektet involverer aktivt, og som drager direkte fordel af involveringen i projektet. Den primære målgruppe inkluderer personernes familiemedlemmer, som forventes at opleve en positiv forandring. Den sekundære målgruppe er ansvarshavende formelle og uformelle myndighedspersoner, såvel politikere, embedsmænd, lokale og religiøse ledere, som involveres strategisk gennem fortalervirksomhed.

Viva Honduras i Familieministeriet for at præsentere deres strategi og anbefalinger for bedre indslusning af børn i familiepleje (se Børnebeskyttelse).

⁶ Assist, Frelsens Hær, Dansk Israels Mission, Mercy Outreach Denmark, Promissio og Spedalskhedsmissionen.

Kosteffektiviteten kan variere fra land til land, da det kan være dyrere at implementere et projekt i Sri Lanka end Burundi. Samtidig kan kosteffektiviteten også variere fra fortalerfokuserede projekter til mere fattigdomsbekæmpende projekter. DMRU's projekter har en høj kosteffektivitet målt på enhedsprisen per nået person, og det er et særkende for flere projekter, at de når et højt antal mennesker. DMRU vil fremadrettet arbejde med *value- for- money*-tilgangen sammen med de andre puljer. Den diakonale tilgang i DMRU's projekter bidrager positivt til kosteffektiviteten, idet projekterne i stort omfang implementeres gennem allerede etablerede kirkelige netværk og strukturer, der ofte er til stede i områder, der er relativt afsondrede. Kirkelige netværks tilstedeværelse og strukturer muliggør, at projekterne kan nå bredt ud og nå mange for færre midler.

I 2017 gennemførte UM et review af DMRU-puljen, hvor det i hovedkonklusionen hedder, at puljeforvaltningen er tidseffektiv, og at der på projektniveau er en tilfredsstillende omkostningseffektivitet. Reviewets model regnede på andelen af udgifter til aktiviteter, investeringer og lokal medarbejdertid, der går direkte til målgruppen set overfor de samlede projektudgifter, tages som udtryk for projekternes kosteffektivitet. I 2019 ser billedet sådan ud: Blandt de 15 afsluttede projekter i 2019 udgjorde disse kerneudgifter samlet set 85% (74% lavest og 95% højest) af de totale projektudgifter, mens resten gik til administration, monitorering og reviews etc. Dette er endnu højere end i 2018, hvor den lå på 82 pct. En medvirkende årsag kan være, at langt de fleste afsluttede projekter er bevilget, før nogle af medlemmerne blev selv-administrerende og fik 7 pct. i administration. Når DMRU administrerer projekter i samarbejde med medlemsorganisationen, får DMRU ikke tilsvarende 7 pct. i projektadministration, men udelukkende programadministration, hvilket betyder færre udgifter. Til gengæld tager medlemsorganisationerne selv større og større ansvar for de nyere projekter, hvor de kan tage administrationsansvaret, og det er også en stor kvalitet.

2.4. Oplysningsarbejde

Det folkelige engagement og oplysningsarbejde bar i 2019 præg af mange kreative idéer fra medlemsorganisationerne, der rakte ud over eget bagland. DMRU har gode erfaringer med at give til velforberedte indsatser på op til 50.000 pr. indsats, i stedet for at sprede oplysningspengene ud med to pct. til alle bevillinger. I 2019 var DMRU i stand til at bevilge fire oplysningsprojekter. Dertil kommer det arbejde, der i forvejen gøres i medlemsorganisationernes eget netværk, som er finansieret af egne midler. Se boksene for et par gode eksempler på medlemsorganisationers indsatser bevilget i 2019.

IAS – Globale fællesskaber blandt børn og unge

Organisationen IAS (International Aid Services Denmark) har i 2019 besøgt en række lejre, foreninger og konferencer rundt omkring i Danmark for at fortælle om deres udviklingsarbejde i store dele af Afrika og Mellemøsten. Gennem kampagnen 'De uhørte' skabte IAS opmærksomhed omkring marginaliserede børn og unge i fattige dele af Kenya. Formålet med kampagnen var at skabe en samhørighed mellem børn og unge i syd og Danmark på trods af forskellige levevilkår. IAS parnter indsamlede historier fra børn og unge, som beskrev deres hverdag. Gennem videoer, flyers og online kampagner har IAS nået bredt ud til over 2600 børn og unge i alderen 13-25 år. På de digitale medier oplevede IAS, at antallet af besøgende steg med 16.5 pct. Kampagnen har skabt en lokal forankring, som har ført til, at danske børn og unge har haft en god dialog, hvor de har delt deres historier om socialt engagement i syd til inspiration for andre unge. I forlængelse af kampagnen afholdt IAS en studietur, hvor ni unge deltog i alderen 18-26 år. Her besøgte de unge IAS' partner i Nakuru, Kenya og dannede relationer på tværs af kulturer med andre børn og unge fra landet. Derudover har IAS opbygget to nye styregrupper med i alt 12 nye frivillige fra forskellige egne af Danmark, som har fokus på fortalerarbejde.

Mission Øst – En dag med handicap

I 2019 iværksatte Mission Øst i samarbejde med Dansk Handicapforbund oplysningskampagnen og videoen: "Overcoming – om ikke at famle i blinde", som omhandlede forskellene på handicappede børns forhold i Danmark og Nepal, og hvordan man overkommer de udfordringer, man møder i hverdagen. Oplysningsvideoen samt kataloger og flyers er blandt andet blevet fremvist ved seks foredrag og på en udstilling om folk med handicap i sporten, hvor 1500 personer deltog. Udover de planlagte foredrag og filmvisninger, fik Mission Øst mulighed for at vise filmen i loop på en udstilling om sport for personer med handicap på Kunstmuseet i Vejle, som omkring 1100 mennesker besøgte. Kampagnen har også vakt interesse blandt pressen, samarbejdspartnere og relevante interessenter, herunder handicap- og udviklingsordførere, organisationer m.m. Flere end 18.000 personer er kommet i kontakt med kampagnen. Filmen viste sig at være en god aktivitet til at nå en bredere målgruppe, som også indebar mennesker med synshandicap, samt unge mennesker. Da hovedpersonerne i filmen er mennesker med synshandicap, blev filmen synstolket til netop den målgruppe, hvilket har givet flere mulighed for at se filmen. Overordnet oplever Mission Øst, at både filmen og foredraget er blevet taget godt imod hos seende, mennesker med handicap og synshandicap.

3. Partnerskaber, kapacitets- og organisationsudvikling

Partnerskaberne er rygraden i DMRU. Partnerne kapacitetsopbygges og træner dernæst selvhjælpsgrupper, menigheder og kirkelige grupper. Det betyder bl.a. at der kan dokumenteres tydelig effekt indenfor fattigdomsbekæmpelse.

Fokus på stærke partnerskaber, organisationsudvikling af partnerorganisationer og kapacitetsopbygning af lokale grupper udgør et centralt element i DMRU-puljens bevilgede projekter. Derfor måler DMRU på andelen af puljemidler, der fokuserer på udvikling af partnerskaber/partnerorganisationer, og andelen af puljemidler der kapacitetsopbygger lokale grupper, samt antal lokale grupper og sammenslutninger, der arbejdes med.

3. Styrket fokus på partnerskaber, kapacitets- og organisationsudvikling

Udviklingsmål	Indikatorer	Baseline 2018	Resultat 2019	Mål 2021
DMRU-puljens initiativer/projekter bidrager til at udvikle stærke partnerskaber med fokus på organisationsudvikling.	3.1. Andel af puljemidler (målt i pct./kr.) tildelt initiativer og projekter med fokus på udvikling/konsolidering af partnerskaber /- og organisationer.	3.1. 31 ⁷ pct. / 6.109.649 DKK	3.1. 55 pct. ⁸ / 7.132.502 DKK	3.1. 50 ⁹ pct.
	3.2. Andel afsluttede initiativer/projekter, der rapporterer om udvikling af partnerorganisationen, herunder øget legitimitet, bæredygtighed og faglig ekspertise som følge af partnerskabet.	3.2. 64 pct.	3.2. 73 pct.	3.2. 75 pct.
DMRU-puljens projekter bidrager til at udvikle organisatorisk kapacitets- og udviklingskompetence blandt lokale grupper (særligt blandt menigheder og kirker), sammenslutninger og Community Based Organisations (CBO).	4.1. # lokale grupper (herunder menigheder og kirker) og CBO'er som har modtaget kapacitetsudvikling som følge af DMRU-støttede projekter.	4.1. 365 lokale grupper.	4.1. 577 grupper for delt på 13 projekter	4.1. 420
	4.2. # sammenslutninger/ føderationer af lokale grupper svarende til regeringsadministrativt niveau	4.2. ny indikator fra 2019	4.2. baseline 2019: 9 føderationer fordelt på 4 projekter.	4.2. 15 føderationer ¹⁰
	4.3. Andel puljemidler (målt i pct./kr.) tildelt projekter med fokus på styrket organisatorisk kapacitet og udviklingskompetence blandt lokale grupper (herunder menigheder og kirker), sammenslutninger og CBO'er.	4.3. 46 pct. / 13.509.150 DKK	4.3. 77 pct. / 9.859.581 DKK	4.3. 50 pct.

Note: Et projekt kan både rapportere at have bidraget til udvikling af partnerorganisationen og styrket organisatorisk kapacitets- og udviklingskompetence blandt lokale grupper, og kan derfor rapportere mere end 100 pct.

⁷ Der har været en fejl i tallet for 2018, og derfor er target sat for lavt. Target for 2020 vil blive opjusteret.

⁸ Under dette parameter var der en fejl i 2018-sammentællingen og følgelig i målsætningen for 2019 og 2020. Da fejlen blev opdaget, rettede vi målsætningen/target til 50 pct.

⁹ Under dette parameter var der en fejl i 2018-sammentællingen og følgelig i målsætningen for 2019 og 20. Da fejlen blev opdaget, rettede vi målsætningen/target til 50 pct.

¹⁰ Nyt target til strategi 2021.

3.1. Udvikling af stærke partnerskaber med fokus på organisationsudvikling

Udvikling af partnerskaber løber som en rød tråd i de fleste af projekterne bevilget i DMRU's pulje. I 2019 rapporterer 73 pct. af de samlede aktiviteter og projekter at have bidraget til at udvikle stærke partnerskaber med fokus på organisationsudvikling. Derudover er der flere bevilgede projekter i 2019 (55 pct.) end i 2018 (31 pct.) med et eksPLICIT fokus på at opbygge partnerskaberne.

I 2019 centrerede temaerne sig om:

1. Styrket lokal forankring og repræsentativitet for den lokale partner.
2. Finansiell bæredygtighed og uafhængighed for den lokale partner.
3. Kapacitetsopbygning og træning af syd-partnere i faglige temaer med henblik på styrket metodeudvikling.
4. Træning og implementering af finansielle arbejdsgange, standarder og systemer.

De fleste større og mindre projekter har inkluderet et fokus på organisationsudvikling af partneren, hvor de ofte trænes i en metodisk tilgang, fortalerarbejde eller monitorering og evaluering, hvorimod de mindre aktiviteter mere eksPLICIT fokuserer på organisationsudvikling.

Stærkere lokal forankring og økonomisk bæredygtighed for Fremtid og Håb i Sumbawanga

Fremtid og Håb er en lille forening etableret i det vestlige Tanzania i byen Sumbawanga. Organisationen har siden 2002 arbejdet med sårbare børn via et børnehjem og et drop-in centre, som er finansieret af den danske partner Fremtid og Håb. Fremtid og Håb i Tanzania er indenfor de seneste år begyndt at arbejde med genforening af børn og forældre samt forebyggelse af, at sårbare familier opløses. Her har det været en organisatorisk svaghed at Fremtid og Håb i Tanzania har haft en ringe lokal forankring og været økonomisk afhængig af støtte fra Danmark. Med partnerskabsaktiviteten, har partnerne sammen arbejdet for at styrke partnerens lokale forankring gennem etablering af et netværk med andre børnerettighedsorganisationer i Sumbawanga samt etablere lokale samarbejdsaftaler mellem Fremtid og Håb og lokale kirker, skoler og klinikker. Endeligt har partnerne sammen identificeret nye indtægtskilder for den lokale partner og lavet en plan for udfasning af midler og stigning af partnerens økonomiske bidrag.

Outcome 1: Fremtid og Håb har en stærkere lokal forankring og repræsentativitet gennem et netværk for børnerettighedsorganisationer og samarbejdsaftaler med skoler, kirker og klinikker.

Outcome 2: Fremtid og Håb har en plan for forbedret økonomisk bæredygtighed og alternative indtægtskilder.

Forbedrede finansielle systemer og arbejdsgange for FAYOWODO i Tanzania

FAYOWODO er en NGO etableret i Arusha Tanzania, som er partner med den danske forening PULS. Den driver et krisecenter for masai-piger på flugt fra FGM og arbejder med at rehabilitere pigerne og give dem et indtægts-grundlag. FAYOWODO's organisatoriske svaghed har haft et øget behov for at opdatere finansielle manualer og arbejdsgange med henblik på at styrke deres transparens og ansvarlighed. Kapacitetsopbygningsaktiviteten har bidraget til, at FAYOWODO har udviklet gode finansielle systemer og procedurer.

Outcome 1: FAYOWODO er i stand til at varetage korrekt finansiell administration af Danida-midler.

Outcome 2: FAYOWODO kan bedrive fortalervirksomhed og VSLA.

FAYOWODO er en forkortelse for Faraja Young Women's Development Organisation.

3.2.Fattigdomsbekæmpelse via lokalsamfundsorganisering

Kapacitetsopbygning af civilsamfundsgrupper er fortsat et kerneområde for DMRU-puljen. I 2019 er 77 pct. af det bevilgede beløb gået til projekter og aktiviteter med fokus på styrket organisatorisk kapacitet og udviklingskompetence blandt lokale grupper. Det er lige fra lokale spare- og lånegrupper, der lærer om rettigheder og arbejder mere langsigtet til egentlige andelsforeninger, fortalernetværk og lokale kirker.

I 2019 har 15 større og mindre projekter kapacitetsopbygget 577 grupper. Dette er en stigning på 59 pct. ift. 2018. Hertil skal dog også siges, at antallet afsluttede projekter er steget fra syv til 15 i 2019, hvilket selvfølgelig bidrager til det stigende antal lokale grupper. DMRU har i 2019 inkluderet en ny indikator i resultatrammen som måler på antal sammenslutninger eller andelsforeninger. Reviewet af DMRU-puljen i 2017, anbefalede netop et øget strategisk fokus på sammenslutninger¹¹, da feltstudier viste, at det styrker fortalernetværket. I 2019 arbejdede fire afsluttede A og B-projekter med sammenslutninger og etablerede ni sådanne grupper. Det viser, at sammenslutninger er på vej, men at denne linke-proces stadig er en udfordring for mange partnere. DMRU vil fortsat arbejde strategisk for, at flere projekter etablerer sammenslutninger på tværs af lokale grupper således, at målgruppen får en stærkere stemme til at influere den samfundsmæssige dagsorden lokalt, regionalt og nationalt. Her følger et par eksempler på fra et par af DMRU's mellemstore organisationer, hvor AKM er ganske langt med at arbejde for føderationer i Uganda, mens Mission Afrika er startet helt fra grunden i tørkehærgede Mali og opnåede overraskende flotte resultater både indenfor fattigdomsbekæmpelse, men også indenfor ligestilling og forsoning.

Apostolsk Kirkes Mission/Victory Outreach Ministry (15-A-10, DKK 1.000.000): Styrket lokalsamfundsorganisering forbedrer bønderes levevilkår i Lira, Uganda

Apostolsk Kirkes Mission (AKM) er en af DMRU's medlemmer, der i en årrække har arbejdet med tørkeresistente landbrugsmetoder i Lira, Uganda. I anden fase satte de bl.a. med vejledning fra DMRU, fokus på spare- og lånegrupper og oprettelse af en egentlig andelsforening, som er et væsentligt outcome for projektet, der sluttede i 2019. Projektet nåede mange flere end forventet og har mobiliseret over 3.500 nye småbonde-familier i Alebtong, Oyam, Lira, Otuke og Kole, samt 200 studerende i 65 spare- og lånegrupper. Impact kunne måles ift. opsparekultur, forbedret fødevarerproduktion, sundhed og hygiejne. 200 bønder fra første fase af projektet har startet andelsforeningen, der kan blive en stemme for alle småbønder i disse provinser i Uganda.

Outcome 1:

80 pct. of 870 male and female farmers organized in 65 village save- and loan associations have improved their income level and food security (3 meals a day) through participation in local groups.

Outcome 2:

200 members represented in a second-tier cooperative (SACCO) have improved the farmers bargaining power towards duty bearers and resulted in resource allocations and extensive government services in form of fruit trees and seedlings to 40 % of the groups.

¹¹ Anbefalingen lyder således: "Further emphasise the need for the projects to work with federating groups and group organising at higher levels especially in relation to longer term-phased projects under the Pool."

Mission Afrika og gedekredit i tørkeramte områder i Mali

Mission Afrika og partneren MFLM gennemførte projektet Project d'Appui au Developpement Communautaire Intégré (PADCI) i 2015-2017, fulgt op af en ny indsats (17-A-12) i nye områder og med nye målgrupper med DKK 799.999 fra DMRU og DKK 605.365 betalt af egne midler.

Med afsæt i kirkepartnerens udviklingsafdeling MFLM var det muligt at støtte et integreret udviklingsprojekt for kvinder baseret på gede- og fjerkræavl. En uventet kærvkommen effekt af projektet var, at to projektlandsbyer, der tidligere havde ligget i væbnet kamp kunne slutte fred gennem samarbejdet om udviklingsarbejdet. PADCI-Projektet har stået for adskillige aktiviteter i forbindelse med udvikling af lokalsamfundet. Den væsentligste modus operandi er forskellige typer lån til gedeopdræt, fjerkræavl, biavl. Andre aktiviteter var kompostering, alfabetisering, uddannelse og bevidstgørelse. Især kvinderne havde direkte fordel af projektet og trak familien med. Det overordnede mål er opnået med 118%. Den afsluttende evaluering af projektet konkluderer, at PADCI er effektivt og har påvirket befolkningen positivt og anbefaler, at projektet udvides til at omfatte andre landsbyer. For at fastholde de positive konsekvenser anbefalede evalueringen, at der etableres kooperativer og en organisation af forenede kooperativer, hvilket netop sker i det opfølgende projekt.

Projektet omtales af befolkningen som et nyt projekt, der aldrig før er set, og som lærer dem at fiske i stedet for blot at give dem fisk. Kvinder oplever større frihed og deltagelse i familiens beslutningsprocesser efter at være i stand til at bidrage til husholdets indtægter, og det er blevet mere accepteret, at kvinder selv ejer husdyr. Mission Afrika reflekterer i den afsluttende rapport således: "Det er muligt at få hele familien til at smile, hvis man går gennem kvinden. Ved at give 300 kvinder i 30 landsbyer to geder og en vædder har projektet løftet befolkningens levestandard med 118/%, altså for at få en holdbar udvikling skal man begynde med de små ubetydelige ting. Omdanne marker til græs, kokasser til guld: kompost, som alle løber efter; det er en lektie!"

Outcome 1:

Living conditions within at least 350 households have improved.

Outcome 2:

(unexpected):

Promoting citizenship, women and children rights for a better participation of women in the three targeted areas

Outcome 3:

(unexpected):

Reconciliation:
Promotion of peace between the two participating villages.

4. Fortalervirksomhed: Evidens og inddragelse leder til forandring

DMRU's medlemmer og partnere har traditionelt bedrevet fortalervirksomhed ved eksemplets magt. Vi kan dokumentere, hvordan medlemmer og partnere iværksætter, demonstrerer og dokumenterer en model som myndighederne efterfølgende vælger for egne midler at implementere. Før det kommer så vidt, er der ofte mange års implementering og forfinelse af tiltag som deltagerorienterede landbrugsmetoder eller undervisning for børn med handicap eller særlige behov. Styrken er, at den er baseret på evidens og ofte har et godt ejerskab, når myndighederne på distrikt/kommune-niveau, nationalt niveau, eller andre magtfulde interessenter tager modellen op. I Østafrika tager lokale kirkestrukturer mere ansvar og bedriver fortalervirksomhed lokalt, mens DMRU-støttede projekter i Asien ofte er professionelle faciliterende organisationer, der arbejder med udsatte minoriteter.

4. Styrket fokus på fortalervirksomhed				
Udviklingsmål	Udvalgte indikatorer	Baseline 2018	Resultat 2019	Mål 2021
DMRU's medlemsorganisationer har kapacitet til at gennemføre effektiv fortalervirksomhed.	4.1. Afsluttede projekter, der rapporterer effekt af kapacitetsudvikling af "rights-holders" ift. at holde "duty-bearers" (inkl. moralske "duty-bearers") ansvarlige.	4.1. 100 pct. (på "effekt af kapacitetsudvikling af "rights-holders" ift. duty-bearers (tidligere formulering))	4.1. I høj grad: 53 pct. I nogen grad: 33 pct.	4.1. i høj grad: 70 pct. I nogen grad: 20 pct.
	4.3 Andel af afsluttede projekter (målt i pct.), der rapporterer at have påvirket normer og praksis blandt religiøse ledere og/eller involveret religiøse ledere som forandringsagenter.	4.3. 71 pct.	4.3 60 pct.	4.3 82 pct.
	4.4 Andel afsluttede projekter (målt i pct.) hvor syd-partnere engagerer sig i nationale og/eller internationale netværk med henblik på fortalervirksomhed.	4.4 57 pct.	4.4 47 pct.	4.4 60 pct.

Note:

Ordlyden for indikator 4.1. er ændret til at differentiere projekter, der i høj og nogen grad rapporterer effekt i forhold til kapacitetsopbygning af "right holders" til at holde "duty bearers" ansvarlige.

Baggrunden herfor er, at alle syv afsluttede projekter i 2018, og dermed 100 pct., rapporterede at have kapacitetsopbygget "rights holders" til at holde "duty bearers" ansvarlige, hvilket gav et misvisende billede.

Eksemplets magt:

Høj grad af effekt på baggrund af fortalrarbejdet, hvor projekterne viser vejen. Otte ud af 15 projekter rapporterer, at de **i høj grad** har kapacitetsopbygget "rights-holders" til at holde "duty-bearers" ansvarlige. Det svarer til 53 pct. af puljens A og B-projekter. Fem ud af 15 projekter, svarende til 33 pct., rapporterer, at de i nogen grad har kapacitetsopbygget "rights-holders" til at holde "duty bearers" ansvarlige.

4.1. Eksempler på langsigtet evidens-baseret fortalervirksomhed

Kooperativet MIVARF, som er startet af SBC og landmændene selv, er fortalere for de små landbrug og skaber et bedre marked, større afsætning og højere priser for landmændene.

Sanjaranda District viderefører landbrugsstøtte efter inspiration fra IAS og SBC

Et eksempel er IAS' og partneren SBC's landbrugsprojekt i Sanjaranda, Tanzania (15-A-05, DKK 1.000.000). Sanjaranda kommune har efter projektets afslutning videreført aktiviteterne. Kommunen støtter nu aktivt op om det nystartede kooperativ og investerer i motorcykler til distriktsmyndighedernes egne landbrugsrådgivere, samt et lager til opbevaring af landbrugsprodukter, en olie-presser til solsikkefrø samt såsæd. Distriktsmyndighederne er blevet overbevist om strategiens holdbarhed ved, at der har været et tæt samarbejde med dens egne landbrugsrådgivere, der selv er blevet trænet af SBC og står inde for modellen. Da bønderne pressede på for at fastholde samarbejdet og serviceniveauet, indvilgede distriktet i at videreføre centrale elementer af den af SBC introducerede model for empowerment af farmerne. Disse farmere er typisk kvinder, der dermed har mulighed for at forbedre deres familiers situation.

Udvalgte outcomes

Forventede:

Outcome 1:

Forbedret fødevarer sikkerhed og højere indkomster for 400 småbønder i tre wards (kommuner).

Outcome 3:

Forbedret organisatorisk kapacitet hos partneren og i landbrugskooperativet (ved hjælp af RIPAT og VSLA).

Ikke-forventede donationer fra distriktsmyndighederne:

Outcome 1:

Motorcykler til lokalregeringens landbrugsrådgivere.

Outcome 2:

Et lager til Kooperativet MIVARF til opbevaring af landbrugsprodukter, olie-presser til solsikkefrø og såsæd og andre input fra lokalregeringen.

Spedalskhedsmission i Bangladesh sætter spedalske på den nationale dagsorden

Billedet viser præsident Sheikh Hasina kaste glans over Spedalskhedsmissionens nationale konference om spedalskhed i 2019. Spedalskhedsmissionen i Bangladesh har arbejdet med at forbedre spedalske og handikappedes inklusion og evne til at deltage på lige fod som andre i lokalsamfundet siden 1990. Partneren arbejder gennem 22 projekter i 30 distrikter i Bangladesh og er repræsenteret gennem 1.137 selvhjælpsgrupper samt 65 sub-distrikt foreninger. Spedalskhedsmissionen i Bangladesh har gennem sine mange års arbejde med spedalskhed opnået en stor legitimitet til at agere talerør for spedalske og handikappede i Bangladesh og influere den nationale politik på området. I 2011 faciliterede Spedalskhedsmissionen i Bangladesh eksempelvis en national kampagne i samarbejde med andre NGO'er, som førte til ophævelse af loven (1898 Lepers Act), der adskilte spedalske patienter fra deres familier og lokalsamfundet.

Outcome 1:

I december 2019 arrangerede Spedalskhedsmissionen i Bangladesh en national konference "Zero leprosy initiative by 2030" med deltagelse af premierministeren foruden hundreder af sundhedsarbejdere, læger og distriktsofficerer, med det formål at sætte en strategisk retning for udryddelsen af spedalskhed i 2030. Premierministeren forpligtede sin regering til at støtte planen og sikre tilstrækkelig behandling til spedalske.

Præsident Sheikh Hasina benytter lejligheden ved Spedalskhedsmissionens nationale konference til at lancere Zero-Leprosy Initiative by 2030

Outcome 2:

3.000 handikappede personer har fået et disability ID-kort, som giver dem adgang til invalidepension fra staten på ca. 10 USD om måneden.

Se også eksempler på fortalervirksomhed vedr. Børnebeskyttelse og Ligestilling 5.3. og 5.4.

4.2. Religiøse ledere som forandringsagenter kan bidrage til langsigtet forandring

Langt den største del af verdens befolkning er religiøse. Kirkelige ledere oplever derfor at have stor legitimitet, og ofte har befolkningen mere tillid til kirkelige ledere end politikere. Kirkelige ledere er også ofte til stede i fjerne og afskårne områder og sikrer lokal forankring og bæredygtighed. Derfor spiller kirkelige ledere en vigtig rolle i forandringsprocesser, der omhandler værdighed, ikke-diskrimination, retfærdighed, bekæmpelse af fattigdom og opfyldelse af Verdensmålene, og er en vigtig rolle i DMRU's projekter. Projekterne arbejder både med at påvirke normer og praksis blandt religiøse ledere og involvere disse som forandringsagenter. I 2019 har 60 pct. af de afsluttede projekter arbejdet med kirkelige ledere. I 2018 udgjorde dette arbejde 71 pct., hvorfor der er et fald på 11 pct. DMRU forventer dog ikke, at der er tale om en negativ udvikling, men at tallet kan variere og vil stige i et længere tidsperspektiv, særligt når mange af de afsluttede projekter i 2019 er påbegyndt allerede i 2015. Der er lovende takter i Kenya og Tanzania ifm. læringsinitiativet Kirkelederes Fortalervirksomhed, som er beskrevet under Videncenter s. 28.

Regionsniveau: Skoler i Singida Region, Tanzania integrerer børn og unge med handicap, IAS og STCC

IAS og deres partnerkirke STCC's arbejder i det fattige og klimaramte centrale Tanzania med hovedbyen Singida. Her har man siden 1990'erne arbejdet med at inkludere børn med handicap og særlige behov i skolerne i Singida-regionen, først for private midler og siden 2011 med støtte fra DMRU-puljen. Årelangt arbejde med udsatte børn og unge og samtidig en lang dialog med skoler og myndigheder har ledt til, at 66 skoler i Singida-regionen nu skal implementere skolearbejdet efter den udviklede model finansieret af den tanzaniske myndighed. Det har krævet en fortalerstراتيجية med både et institutionelt/teknokratisk spor, rettet mod myndighederne selv, men også et mere folkeligt spor, hvor præster og imamer har taget dialogen om vigtigheden af disse børns behov med myndigheder fra landsbyniveau til regionsniveau i Singida. Dette har kun kunnet lykkes, fordi kirkens netværk af præster og frivillige har et nært og tæt samarbejde med lokalområdet og lokale forandringsagenter, herunder formelle og uformelle beslutningstagere (Se billedet nedenfor). Den seneste udvikling af fortalearbejdet er inter-religiøse netværks fælles fortalervirksomhed ift. retssystemet i Singida-regionen vedr. skolepigens ret til at fortsætte deres skolegang, også selvom de har været udsat for overgreb og er blevet gravide.

Selected outcomes:

- Improved academic performance and reduced drop-out rate of MVC.
- Active children clubs, FSG and teachers forums.
- Regional and district government leaders have planned together on the way they can support children with special education needs.
- Acceptance and inclusion of CWD and SC at home, schools and community has grown significantly (90 pct.)
- The government has at its own cost launched similar projects in all 66 schools in Singida.

15-A-01, DKK 726,366, efterfulgt af igangværende 17-A-07: DKK 800.000.

4.3. Nationale og internationale netværk med fokus på fortalervirksomhed

De seneste DMRU reviews (2017, 2020) bemærkede, at sydpartnerne i DMRU-projekterne tenderer til at arbejde relativt isoleret i deres fortalrararbejde, og dermed ikke udnytter deres fulde potentiale. Det vil altså sige, at de adfærdsændringer man ser på lokalt samfundsniveau ikke omsættes til mere overordnet politisk handling. Ligestillingsreviewet pegede også på, at der er stor interesse fra professionelle NGO'er for at danne partnerskaber med kirkelige sydpartnere, da de kender deres rækkevidde og stærke lokale netværk. Det er derfor en strategisk prioritet for DMRU at støtte medlemsorganisationernes sydpartnere i at indgå i samarbejder med andre organisationer og netværk med henblik på at styrke deres fortalerrindsats og koordinere indsatser i syd. I 2019 har 47 pct. af sydpartnerne i de afsluttede projekter engageret sig i nationale eller internationale netværk med fokus på fortalervirksomhed. Et eksempel på dette er Baptistkirkens projekt for forældreløse børn i Burundi, der afslutter projektet (15-A-06) med at opbygge nationale links til bedre fortalervirksomhed, som næste fase af projektet (19-A-05) bygger videre på. Se under 5.3. om børnebeskyttelse

5. Tværgående temaer - Verdensmål

Resultaterne fra 2019 viser, at Verdensmålene hele tiden bliver vigtigere for DMRU's medlemmer og partnere, og der kommer løbende bedre redskaber til at integrere dem i projekterne.

5. Styrket fokus tværgående temaer			
Udviklingsmål	Indikatorer	Baseline 2019 (ny)	Mål 2021
DMRU's medlemsorganisationer har kapacitet til at gennemføre effektive indsatser med inddragelse af Verdensmålene.	5.1. Puljemidler tildelt projekter, der inkluderer Verdens(del)mål og indikatorer i resultatrammen.	5.1. 32 pct. /3.415.040 DKK	5.1. 87 pct.
	5.2. Andel oplysningsmidler (målt i pct./kr.) der fokuserer på Verdensmålene.	5.2. 49 pct. /96.967 DKK	5.2. 85 pct.
	5.3. Afsluttede projekter, der inkluderer Verdens(del)mål og indikatorer i resultatrammen.	5.3. 20 pct.	5.3. 60 pct.

Note: DMRU har ændret indikator 5.1, da formuleringen viste sig at være for bred og upræcis. I resultatrapporten for 2018 var ordlyden: Andel afsluttede projekter (målt i pct.), der bidrager til opfyldelsen af Verdensmålene eller rapporterer om aktiviteter og fortalervirksomhed med fokus på Verdensmålene.

5.1. Verdensmålene, redskaber og operationalisering

I 2017-18 udgjorde Verdensmålene temaet for DMRU's årlige review. Rapporten affødte en længere afklaringsproces for, hvordan DMRU arbejder med Verdensmålene. Denne proces mandede ud i et positionspapir (færdiggjort i 2020), som beskriver, at DMRU arbejder med Verdensmålene indenfor:

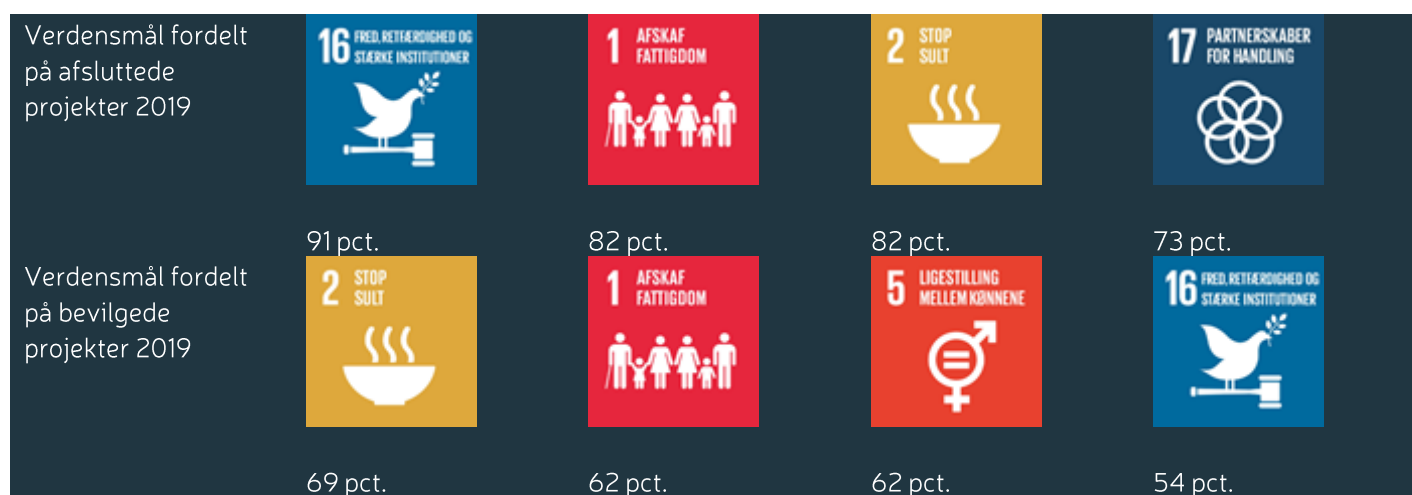
1) kapacitetsopbygning af medlemsorganisationer og deres partneres arbejde med Verdensmålene, 2) DMRU-medlemmer og deres partneres operationalisering af Verdensmålene, 3) Verdensmålene som løftestang for fortalrarbejdet og 4) DMRU, deres medlemmer og partnere rapportering på opfyldelsen af Verdensmålene.

Hertil har DMRU i 2019 og 20 udviklet forskellige redskaber med henblik på at understøtte ovenstående proces. DMRU har udviklet et fortalerredskab, under afprøvning af Kirkelederes Fortalervirksomheds-klyngerne i 2019 og 20, et katalog med hjælpeindikatorer¹², hvor udvalgte Verdensdelmål og indikatorer er inkluderet med det formål at inspirere medlemsorganisationerne og deres partnere til at medtage Verdensdelmål og indikatorer i deres projektbaserede resultatrammer.

Formålet er, at DMRU-støttede projekter ikke blot identificerer hvilke Verdensmål, de arbejder med, men også monitorerer og rapporterer, hvorledes de bidrager til opfyldelsen af Verdensmålene. Derfor har DMRU inkluderet en indikator i resultatrammen, som måler på andel af bevilligede og afsluttede projekter, der inkluderer Verdensdelmål eller indikatorer i deres resultatramme. Det er derfor positivt, at 32 pct. af de bevilligede projekter har fokus herpå. Da flere af de afsluttede projekter er bevilget i 2014, 2015 og 2016, var det ikke forventeligt, at en stor andel heraf ville rapportere positivt på denne indikator, så derfor er strategi 2020's ambitiøse målsætninger for 2021 fastholdt.

5.2 Kortlægning af Verdensmål fordelt på bevillinger og afsluttede projekter

I 2019 kortlægger resultatrammen, hvorledes Verdensmålene fordeler sig på bevilgede og afsluttede projekter. Dette giver et øjebliksbillede af, hvilke Verdensmål DMRU-støttede projekter primært fokuserer på. Her fordeler Verdensmålene sig på følgende måde:

Projekterne angiver selv, hvilke verdensmål de arbejder med, og der kan sættes kryds flere steder. Verdensmål 16 er så dominerende, da næsten alle projekter styrker civilsamfundets institutioner, og Verdensmål 1 om at bekæmpe fattigdom er også i fokus for de fleste projekter. 43 pct. af projekterne vedrører specifikt Verdensmål 16.2 Børnebeskyttelse, 6 procent arbejder med 16,7 inklusive beslutningsprocesser, også for mennesker med handicap, og 6 procent arbejder med tros- og religionsfrihed, 12 procent med fred og forsoning. Ligestilling var i 2019 den 4. hyppigste med 64 procent og drøftes særligt nedenfor.

¹² <https://www.dmrug.org/verdensmaalene/>

I 2019 påbegyndte DMRU-partnere, der deltager i Kirkelederes Fortalervirksomhed, et samarbejde med ACT Alliance's¹³ initiativ *Waking the Giant* mhp. fortalervirksomhed i Østafrika. Verdensmålsrelevante indikatorer tilpasset partnernes udviklingsarbejde er blevet udviklet og gradvist taget i brug i projekterne. Her er de valgte felter for arbejdet særligt børnebeskyttelse, ligestilling og fødevarerikkerhed, altså klart fattigdomsorienterede felter.

5.3. Verdensmål 16.2 Børnebeskyttelse som et fremtrædende område

Børnebeskyttelse (SDG 16.2) står også i 2019 stærkt i DMRU-puljen i 43 pct. af de afsluttede projekter. Børnebeskyttelse blev allerede i DMRU's Verdensmåls-review i 2017 fremhævet som et stærkt område, og det er således fortsat tilfældet. Det er et område, hvor DMRU-medlemmernes partneres talenter for evidensbaseret fortalervirksomhed kommer til sin ret. Her er et eksempel fra nationalt niveau i Mellemamerika og Burundi, hvor det beskrevne projekt leder frem til nationale alliancer der tilgodeser næste fase af Baptistkirkens projekt.

Gennem Viva Danmarks projektarbejde og et netværk af kirker lykkedes det at fremme en alternativ praksis hos myndighederne, nærmere betegnet familieministeriets enhed for forældreløse børn DINAF. Ministeriet indtog VIVA's strategi og anbefalinger for indslusning af forældreløse hos familier i stedet for institutionalisering. Dels er der blevet etableret et strategisk offentligt-privat "roadmap" og dialog med ministeriets specialenhed DINAF for at lette privat-offentligt samarbejde og udruste særlige private regionale Special Protection Centers (SPCs) for at promovere mere familiebaserede løsninger og overgange for de sårbare børn og unge. Fire SPC'er blev kapacitetsopbygget til at fortsætte med dette arbejde. Kirkerne har efterfølgende oplevet, at SPC'erne har involveret dem ift. at styrke arbejdet med de sårbare børn i familiepleje og i det hele taget åbne SPC'ernes arbejde mere op. Billedet viser mødet, hvor VIVA's partner fremlægger deres road map i ministeriet.

Outcome 1:

A strategic private-public roadmap and dialogue is established with the relevant political institutions (Ministry of Family and DINAF) in order to ease private-public collaboration and enable private Special Protection Centers (SPCs) to promote more family-based solutions and transition processes.

Outcome 2:

3-4 Special Protection Centers (SPCs) willing and prepared to proceed with implementing family-based solutions and transition processes after having participated in a systematic organizational capacity-building that help them rearrange operation and funding.

Outcome 3:

DINAF adopted "Foster Care Protocol" and "Manual on Care Standards in Institutions".

Outcome 4:

Increased recognition from the authorities of the need to involve the church in recruiting foster care and support families (resulting in "breaking the bubble" / opening up closed SPCs to surrounding society).

¹³ ACT Alliance er en sammenslutning af internationale kirkelige netværk, der arbejder inden for udvikling, eks. Lutherske Verdensforbund, Folkekirkens Nødhjælp, Svenska Kyrkan, Norwegian Church Aid¹⁴ Review om ligestilling ch. 3.3.

Nationale alliancer på vej til udsatte børn: Baptistkirken-UEBB Burundi (15-A-07 799.999 DMRU+ 451.000 private midler)

I Burundi er der fortsat et stort antal forældreløse og en familiekultur præget af vold efter borgerkrigene. Her har Baptistkirken et mangeårigt projektsamarbejde med den lokale Baptistkirke om at hjælpe de forældreløse og særligt udsatte børn i familiepleje. Seneste fase af det mangeårige arbejde hjalp 860 udsatte børn i familiepleje. Børnene, særligt piger (60 pct.) kommer i skole, og deres familier og værger hjælpes i gang med indkomstskabende aktiviteter. 35 indkomstskabende grupper omfattende 860 familier er sat i gang. Baptistkirkens partner følger op og sikrer, at fosterfamilierne tager godt hånd om de udsatte børn, der adopteres ind i familierne. Her er de vigtigste outcomes de udsatte børns egen ændrede status som familiemedlemmer og skolebørn, hvor de tidligere alene måtte klare sig på kanten af samfundet, men deres familier/værger får også løftet deres levestandard. Arbejdet blev afsluttet med en national konference, hvor der blev skabt alliancer med ligesindede indenfor dette område i Burundi. Næste fase, bevilget 2019, vil fokusere stærkere på fortalerskab, så myndighederne går stærkere ind i arbejdet.

Outcome 1:

860 Orphans and Most Vulnerable Children have received school necessities to enable them study in dignity and regularly and are equipped with knowledge and capital to start income generation activities. 35 IGA groups of 860 families.

Outcome 2:

National conference have been organized to raise awareness of children's rights

5.4. Verdensmål 5: Ligestilling mellem kønnene

Ligestilling mellem kønnene er et fremtrædende felt i DMRU-puljen, særligt når det kommer til fokuserede indsatser for særligt sårbare grupper, kvinders adgang til indkomst og bekæmpelse af skadelige skikke og kønsbaseret vold. DMRU valgte i 2019-20 at fokusere på ligestilling mellem kønnene i review- og læringsarbejdet, blandt andet under inspiration fra Det Lutherske Verdensforbund (LWF) og deres *Waking the Giant* proces, da kirkerne her virkelig kan gøre en forskel ved at arbejde for ligestilling både eksternt og internt. Ligestilling mellem kønnene var i fokus på DMRU's årlige seminar afholdt i Vejle 1. maj 2019 med deltagelse af 30 organisationer, og medvirken af Mette Marie Yde fra Danner, leder af Rev. Nicta Lubaale, OAIC og specialrådgiver og projektleder Odukhula Johnstone fra IAS' partner FPFK-Nakuru i Kenya, der beskrev hvordan de havde oprettet det første krisecenter for kvinder i Kenya, arbejdet med at træne politiet, bygget menneskerettighedskomiteer lokalt, og nu har et etableret samarbejde med Nakuru County om seksuel og reproduktiv sundhed.

Nyeste udvikling er konkrete fortaleringerinitiativer. Eksempelvis har nogle af FPFK's unge sammen med Nakuru's Inter-Faith Committee og hospitalets interne audit team arbejdet politisk for, at regionshospitalet Rhonda Maternal Hospital har allokateret midler til indkøb af røntgen til fødeafdelingen, hvilket er en betydelig forbedring for de fødende kvinder i distriktet. I Singida og Sumbawanga Regioner i Tanzania har kirkepartnerne været i gang med fortalervirksomhed ift. unge pigers ret til at sige nej til sex og ift. kvinders og pigers små virksomheder og adgang til uddannelse og finansiering. Her har dialogen med distrikts- og regionsmyndigheder ledt til støtte til henholdsvis retshjælp, uddannelse og billige lån til de kvindelige entreprenører. Se mere under Videntcenter s. 28. I forhold til de afsluttede projekter i 2019 er der en lille nedgang fra 86 pct. i 2018 til 2019, hvor "kun" 80 pct. beretter om øget ligestilling mellem kønnene. DMRU holder øje med tallet, men vurderer, at det kan tilskrives udsving også begrundet i en stor mængde afsluttede ældre projekter i 2019. Til gengæld er der lidt flere ny-bevilgede projekter, der fokuserer på ligestilling (69 pct. i 2019 mod 64 i 2018).

Styrket fokus på ligestilling mellem kønnene				
Udviklingsmål	Indikatorer	Baseline 2018	Resultat 2019	Mål 2021
DMRU's medlemsorganisationer har kapacitet til at gennemføre effektive indsatser for ligestilling mellem kønnene (SDG 5).	Puljemidler tildelt projekter, der støtter indsatser for ligestilling mellem kønnene.	64 pct. / 11.580.298 DKK	69 pct. / 7.412.304 DKK	70 pct.
	Afsluttede projekter, der rapporterer om øget ligestilling mellem kønnene som resultat af indsatsen.	86 pct.	80 pct.	89 pct.

Traditionelle ledere og fødselshjælpere går forrest i kampen mod kvindelig omskæring blandt masaierne

Et eksempel på et velfungerede koncept, der har dannet skole blandt medlemmer og partnere er PULS' projekt blandt masaierne, der bekæmper omskæring af masai-piger og -kvinder. Konceptet blev rost i UM's review af DMRU's arbejde i 2017. Partneren Help to Self-Help samarbejder med lokale, traditionelle og religiøse ledere og traditionelle fødselshjælpere, der normalt forestår indgrebet og holder stort anlagte oplysningsarrangementer kombineret med anvisning af et alternativ, som er fattigdomsbekæmpelse i form af spare- og lånegrupper og gødehold. Dermed får de traditionelle fødselshjælpere en ny værdig rolle i landsbyerne. Projektkonceptet rulles ud i Manyara-området, og i denne fase er regionsmyndighederne gået stærkt ind i arbejdet. Retssagen mod de tyvagtige medarbejdere og et bestyrelsesmedlem er i skrivende stund omsider på vej i gang, godt hjulpet af den danske konsul Geert Lassen Holm, som PULS og DMRU samarbejder med.

5.5. Tros- og religionsfrihed (SDG 16.10)

DMRU arbejder for at styrke rettighedsbaseret udvikling og modarbejdelse af diskrimination og fordomme. Vi ønsker at understøtte udvikling af fredelige og stabile samfund, hvor enkeltpersoners og mindretals grundlæggende frihedsrettigheder respekteres, herunder retten til at tro, tænke og handle frit. DMRU har derfor i 2019 arbejdet på at fremme dette i medlemmers og partneres projektarbejde.

5.4 Styrket fokus på tros- og religionsfrihed				
Udviklingsmål	5.3. Indikatorer	Baseline 2018	Resultat 2019	Mål 2021
DMRU's medlemsorganisationer har kapacitet til at gennemføre effektive indsatser med fokus på tros- og religionsfrihed.	Andel puljemidler (målt i pct./kr.) tildelt projekter, der søger at fremme tros- og religionsfrihed som en målrettet eller tværgående prioritet.	19 pct. / 497.689	23 pct. / 2.472.875 DKK	25 pct.
	Andel afsluttede projekter (målt i pct.), der rapporterer om øget tros- og religionsfrihed som resultat af indsatsen.	14 pct.	13 pct.	23 pct.

23 pct. af puljens midler blev i 2019 tildelt projekter med fokus på tros- og religionsfrihed, hvilket er en stigning på fire pct. Andelen af afsluttede projekter, der rapporterer om øget tros- og religionsfrihed er stadig relativt lavt på 13 procent. Det er dog fortsat forventeligt, da flere af disse projekter er bevilget i 2014, 2015 og 2016, hvor tros- og religionsfrihed endnu ikke var en strategisk prioritet for DMRU. I 2020 er DMRU-puljen blevet udvidet med et vindue på 5 mio. kr., som er øremærket projekter, der arbejder målrettet med tros- og religionsfrihed. DMRU vurderer derfor, at dette vil blive reflekteret i resultatrammen de næstkommende år, hvor tros- og religionsfrihedsprojekter forventes af udgøre en større andel af puljens samlede volumen. Vi vurderer, at tallet angiver en gryende interesse for tros- og religionsfrihedsfeltet hos medlemmerne og partnerne. Det er først i løbet af 2018, at medlemmer og partnere er begyndt at udvikle et fælles sprog for de centrale begreber, og der er flere tros- og religionsfrihedsprojekter på vej i 2019.

Læreprocessen om tros- og religionsfrihed (ToRF)

DMRU og det pan-afrikanske netværk PROCMURA (Programme for Christian-Muslim Relations in Africa) har sammen med en række medlemmer lanceret et læringsprojekt, som har til formål at styrke kapaciteten i arbejdet med tros- og religionsfrihed i 16 afrikanske lande, hvor PROCMURA er tilstede. Initiativet blev lanceret ved en international konference i Nairobi i juli 2019, hvor 55 religiøse leder fra PROCMURA's panafrikanske netværk modtog træning i Tros- og religionsfrihed. Efterfølgende besluttede PROCMURA at integrere ToRF i deres arbejde som et tværgående tema i deres 5-årige strategiske plan. Læringsinitiativet fortsætter i 2020-21 med deltagelse af medlemmers sydpartnere i regionale og nationale aktiviteter. Et tilsvarende samarbejde er på vej i Asien med SAFFORB (South Asian Forum for Freedom of Religion or Belief).

Flere projekter under DMRU-puljen har haft gavn af den kapacitetsudvikling og ressourceopsamling vedr. tros- og religionsfrihed, som DMRU har udviklet gennem en nordisk netværksorganisation for tros- og religionsfrihed (NORFORB). Der er tale om en online læringsplatform og tilknyttede online træninger (Verdensmål 16.10.) for menneskerettighedsaktivister og trænere. DMRU fik sammen med Svensk Missionsråd (SMR), Finnish

Evangelical Lutheran Mission, og Stefanus-alliancen en stor bevilling fra Norske UtenrigsDepartementet til at fremme tros- og religionsfrihed.

DMRU har i 2019 bevilget de første egentlige TORF-projekter. Imidlertid har der været mange ansøgninger, der ikke klarede konkurrencen med de mange andre højt kvalificerede ansøgninger til DMRU-Puljen, men flere projekter forventes bevilget i 2020. En interessant bevilling med en ny tilgang ift. DMRU-Puljens hidtidige arbejde er følgende:

Israelsmissionen og Musalaha

Israelsmissionen og deres partner, Musalaha afsluttede i 2019 et bevilget organisationsudvilingsprojekt (DMCDD-19-B-03), der havde til formål at integrere ny viden om og nye redskaber til at fremme tros- og religionsfrihed i Musalahas eksisterende freds- og forsoningsarbejde i en palæstinensisk-israelsk kontekst. Som en del af projektet deltog en nøgleperson fra Musalaha i et online-kursus for trænere i tros- og religionsfrihed via den skandinaviske oprettede læringsplatform www.forb-learning.org.

Efterfølgende blev tros- og religionsfrihed indarbejdet i Musalahas "curriculum" for forsoning (i øvrigt et curriculum, som DMRU støttede tilblivelsen af i 2012-2014) og interne workshops for ansatte, frivillige og bestyrelse blev efterfulgt af to piloteringer af tilføjelserne for to forskellige kvindegrupper. De første erfaringer viste, at relevansen af tros- og religionsfrihed for forsoningsarbejdet er enestående. Undervisningen i tros- og religionsfrihed hjalp deltagerne med at adressere indre gruppedynamikker og fordomme og afslørede deres egen diskriminerende adfærd.

Israelsmissions-Musalaha-projekt har bekræftet partnernes interesse i at søge DMRU-puljen om en videreførelse af arbejde for at fremme tros- og religionsfrihed i Palæstina/Israel, og for DMRU er krydsfeltet mellem fred, forsoning og tros- og religionsfrihed et yderst spændende område, som har potentiale til at udfolde flere medlemsorganisationer og deres partners komparative fordel som indsigtfulde og indflydelsesrige i relation til konflikter, der manifesteres eller legitimeres religiøst.

Vigtigste strategiske tiltag i 2019

I det følgende er beskrevet hvilke strategiske prioriteringer og hovedopgaver, der prægede DMRU's arbejde i 2019 set i forhold til DMRU's strategi, som den blev godkendt i 2017. Der er lagt mere vægt på at beskrive nye tiltag, mens andre opgaver, der videreføres, har fået mindre plads til trods for, at disse ofte optager væsentlige ressourcer inden for et givet felt. Gennemgangen er opdelt efter DMRU's tre centrale roller, Projektstøtte, Videntcenter og Talerør og bringer her blot højdepunkter, mens en opfølgning på alle strategipunkterne findes i Bilag 6.

Projektstøtte

Projektstøtte handler ikke blot om, at DMRU videreformidler penge på vegne af UM. I DMRU handler projektstøtte også om støtte i forberedelsesfasen fra projektidé til projektdesign og i implementeringsfasen med løbende faglig rådgivning samt evaluering. Igennem projektstøtten er DMRU med til at opbygge og udvikle den udviklingsfaglige kapacitet hos både medlemsorganisationer og sydpartnere.

DMRU havde i december 2019 finansielt tilsyn, der bekræftede at anbefalingerne fra UM's 2017-review er fuldført i 2018 og indrapporteret særskilt til UM. Konklusionen på det finansielle tilsyn var som følger: "Det er UM's vurdering, at DMRU overvejende har en hensigtsmæssig og tilstrækkelig tilrettelæggelse af økonomistyring af midler modtaget fra UM, herunder at UM's retningslinjer følges, og at de generelle krav, der stilles til en effektiv forvaltning af tilskudsmidler, er opfyldt." Se bilag for konkrete anbefalinger af UM's review, og DMRU's planer for opfølgning.

På DMRU's Generalforsamling i april 2019 blev ny strategi for opnåelse af flere og andre typer projektmidler godkendt. I løbet af 2019 forberedte medlemsorganisationerne fire konceptnoter til EU's udviklingsmidler, og en af disse blev til en fuld ansøgning og efterfølgende godkendt. I løbet af året er der produceret input til forskellige DMRU-initiativer, og mest succesfuld var samarbejdet med Communion of Churches in Indonesia. Dette resulterede i et tre-årigt projekt om støtte på 4,2 mio. kr. til tros- og religionsfrihed. DMRU's omsætning for 2019 er opgjort til 37,7 mio. kr.

Videncenter

Videncenterets opgave er at sikre, at DMRU's udviklingsindsats er af høj kvalitet og faglighed, og at der til stadighed akkumuleres evidens fra implementerede projekter, udvikles faglige redskaber og studier til gavn for medlemmerne. 2018 var det første år, hvor DMRU med egne puljemidler kunne finansiere strategiske globale læringsinitiativer.

Resultatramme og Verdensmålsindikatorer

Resultatrammen fra 2017 er blevet opdateret og tilpasset og danner baggrund for rapportens første afsnit om puljens resultater. Puljens erfaringsudveksling blev med hjælp fra Outcome Harvesting-metoden (OH) systematiseret fra 2018 og har også fungeret godt i 2019, særligt i forhold til at involvere medlemmer og partnere i rapporteringen og afdækningen af en række outcomes, der ellers ikke ville være blevet synliggjort. Der er udviklet indikatorer på Verdensmål 2, 5, 16.2 og tilpasset medlemmers og partneres arbejde, herunder den særligt kirkelige/religiøse kontekst, de arbejder i, og som præger samarbejdet, dette er dog først endelig færdiggjort i 2020.

DMRU har i 2019 haft fokus på at styrke og udvikle to tværgående temaer i DMRU-puljen, Verdensmålene, særligt ligestilling mellem kønnene og et fortsat stærkt fokus på tros- og religionsfrihed. Derudover har DMRU arbejdet med læringsinitiativerne Kirkelederes Fortalervirksomhed, hvor forandringsteorier blev udviklet og Verdensmål sat på dagsordenen. Menighedsbaseret Diakoni tog rigtig fart (se nedenfor) og tros- og religionsfrihed er på vej frem, godt hjulpet af samarbejdet med danske og nordiske netværk af trosbaserede organisationer.

Fokus på Religion og Udvikling og Tros- og Religionsfrihed

DMRU varetager forsat rollen som koordinatorer for Netværket for Religion og Udvikling og faciliterer jævnligt netværks- og styregruppemøder, hvor deltagerne deler viden, og sammen arrangerer høringer mv., se mere under 'Talerør'.

Ift. Tros- og religionsfrihed bidrog DMRU-puljen i 2019 til det fælles nordiske projekt med den internationalt anerkendte online læringsplatform www.forb-learning.org. Platformen samler forskellige ressourcer og værktøjer for menneskerettighedsaktivister og organisationer til at styrke deres viden om ToRF og kunnen til at fremme rettigheden. NORFORB, der står bag læringsplatformen, har gennem 2019 afholdt online 'training of trainers' kurser. I 2019 blev det på baggrund af anbefalinger fra [rapporten](#) besluttet, at DMRU ikke vil udvikle en generisk forandringsteori for ToRF, men i stedet lade ansøgere eksperimentere med velbeskrevne forandringsteorier, som på sigt kan bidrage til en udledning af generelle tendenser for forandring af ToRF-forhold.

Det globale læringsinitiativ om menighedsbaseret diakoni er i fuld sving

DMRU har arbejdet på at udføre et globalt læringsinitiativ om menighedsbaseret diakoni i Afrika med det formål at styrke medlemmernes kompetence til at arbejde med en ressourcebaseret tilgang, hvor den lokale menigheds visioner og ressourcer ligger til grund for deres egen lokalsamfundsudvikling.

En international konference med deltagelse af fem medlemsorganisationer: Promissio, Luthersk Mission, Baptistkirken i Danmark International Aid Services, Promissio og Mission Afrika samt syv af deres lokale partnere fra Burundi, Cameroun, Ethiopien, Kenya, Tanzania og Rwanda var samlet og forpligtede sig på at igangsætte processen, der sikrer etablerede ressourcebaserede tilgange til udviklingsarbejdet i mere end 35 lokalsamfund. Efterfølgende blev lokale konferencer holdt hos de respektive partnere med inddragelse af nøglepersoner i kirkesamfundene med henblik på at sikre viden og ejerskab om det forløb, som det fælles læringsinitiativ vil indsamle viden om.

Forberedelse af impact-studier af ligestilling og fattigdomsbekæmpelse

DMRU har arbejdet på et mere formaliseret samarbejde med den velanskrevne landbrugsaktør RECODA mhp. på fremtidige projekter vedr. Verdensmål 2 – Stop Sult – og Memorandum of Understanding blev underskrevet i 2019. Der satses på et samarbejde om læring og dokumentation med input fra specialestuderende fra Moesgård. Planerne er lige nu sat på hold pga. COVID-19-situationen.

2019-20 Tema om ligestilling

Kirkers arbejde for ligestilling vurderes at give langsigtede adfærdsændringer på græsrodsniveau – men der skal ske mere organisatorisk indadtil i kirkerne. Her kan teologien hjælpe. Og fortalrarbejdet kan styrkes ved bredere partnerskaber.

Louise Smed fra Nordic Consulting Group blev i 2019 hyret til at lede et learning review 2019 i samarbejde med Katja Gregers Brock fra Danner (se bilag 2 og 2a). DMRU ønskede en erfaren ekstern konsulent med et dybt kendskab til ligestillingsarbejde fra såvel statslige donorer, større NGO'er, sekulære såvel som trosbaserede. Danner bidrog med erfaringer særligt ift. kønsbaseret vold. Reviewet arbejdede tæt sammen med DMRU,

Baptistkirken, Projekt Ulandshjælp til Selvhjælp (PULS) og Kirkernes Integrations Tjeneste (KIT) i forberedelse og på feltbesøg og dækkede Tanzania, Burundi, Rwanda, samt et kort besøg til Nairobi. Projekterne omfattede fattigdomsbekæmpelse og lokalsamfundsmobilisering særligt via spare- og lånegrupper, bekæmpelse af kønsbaseret vold og fortalervirksomhedsarbejde, samt et fokus på kvinder og ledelse i de kirkelige institutioner. Reviewet omfattede desk-studier af ti projekter i Østafrika og sammenlignede med enkelte projekter fra Mali og Ethiopien. Formålet var ikke en statistisk kortlægning af resultaterne, men en kvalitativ undersøgelse af relevansen i DMRU's medlemmers og partners tilgang, og at foreslå forbedringer.

På baggrund af desk-studier af DMRU's igangværende projekt-portefølje og besøg til DMRU-støttet arbejde i Østafrika, konkluderede reviewet, at DMRU's medlemmer og partnere på græsrodsniveau bidrager til adfærdsændringer i form af bedre ligestilling mellem kønnene, særligt med eksempler fra Baptistkirkens arbejde i Burundi, PULS' i Tanzania og KIT's i Rwanda, hvor to elementer gik igen: selvstændig indkomst til kvinder kombineret med fælles oplysning for mænd og kvinder. Forandringsprocessen begynder med spare- og lånegrupper, hvor kvinder opnår en selvstændig indtægt, og dette giver igen ekstra respekt fra ægtemand og lokalsamfund og derfra et råderum til at træffe beslutninger for sig selv og børnene, samt videre mulighed for at indtræde i lokale råd og beslutningsprocesser. Erfaringen viser, at det kræver oplysning og dialog at få mændene med, for kvinders øgede selvstændighed kan også give konflikter og endda af og til øget vold i hjemmene.

”Min kone er ikke længere min cykel!”

På et større græsrodskirke-møde i Buganza, Burundi, var dette udråb i en nøddeskal udtryk for effekten af DMRU's medlemmers og partners ligestillingsarbejde, når det er bedst. En glad ægtemand og far til fem spillede på det gamle burundiske *bon mot* her – kvinder er traditionelt at betragte som en cykel – et redskab for manden og familiens overlevelse og videreførelse. Men her viste den glade ægtemand sin nye rigtige cykel frem og fortalte om, hvor meget bedre livet var med en hustru som ven og kollega, end hvis hun kun var at betragte som cykel: ”Det var så ensomt at have det forsørgeransvar alene, og min hustru blev ofte vred, når jeg ikke kunne skaffe som forventet, men nu tager vi de store beslutninger sammen”.

Reviewet foreslog følgende programmatisk forbedringer:

1. Partnernes flotte resultater i lokalsamfundene bør inspirere dybere ind i partnernes egne organisationer og kirker. DMRU vil på baggrund af reviewet arbejde for et fortalrararbejde internt i kirkerne, hvor ledelsesstrukturen fortsat er patriarkalsk, men at kvindelige ledere og præster så småt er på vej. Her var det en vigtig pointe, at danske partnere historisk havde spillet en vigtig rolle for at prioritere netop dette aspekt og fastholde syd-partneren i retningen. På den anden side er der også eksempler på, at nordiske partnere kan insistere så meget på ligestilling, at syd-partneren siger fra. Det er en fin balancegang.

2. DMRU's partnere har et stort potentiale for at bedrive fortalervirksomhed på højere niveauer end lokalsamfundsniveau og derfra linke til andre aktører, der kan udbrede de gode erfaringer og skabe politisk forandring. Fra review-besøgene var det tydeligt, at større aktører som Action Aid i en Burundi-kontekst kunne se potentialet i at alliere sig med kirkerne: "They have the power to change people's minds". Heroverfor er Action Aid selv erfarne i at bedrive kampanjer og politisk arbejde. Det vurderes, at mange partnere kunne have gavn og glæde af at alliere sig ift. ligestilling og fortalervirksomhed. DMRU arbejder videre med dette som en strategisk prioritet.

3. Reviewet anbefalede DMRU og medlemmerne at sikre en bedre monitorering hos partnerne, og DMRU har i 2019 og 2020 arbejdet på en M&E-manual og stillet tydeligere krav om baselineundersøgelser. Anbefalingerne er delt med medlemmerne, og Baptistkirken er allerede i gang med at implementere nogle af dem. DMRU vil fortsætte det gode samarbejde med Danner.

4. Teologisk styrkelse med fokus på ligestilling, inspireret af DMRU's/OAICs læringsproces om *Social Accountability*, (Social Ansvarlighed på dansk, med stærkt eftertryk på transparens og anti-korruption) jo netop også handler om ligestilling mellem mennesker af forskelligt køn. Det er strengt taget en af de mest basale former for social ansvarlighed, hvor kirkerne kan spille en betydelig rolle.

DMRU arbejder videre på at konkretisere dette i tæt samarbejde med Dansk Missionsråd, stærke medlemsorganisationer som Danmission og IAS, samt Diakonhøjskolen i Århus, hvor der er ressourcer at bygge på. Se bilag 2b for DMRU's uddybende opfølgning på de samlede anbefalinger.

Talerør

Som paraplyorganisation for kirker og kirkelige organisationer i internationalt udviklingssamarbejde er en af DMRU's roller at være talerør for medlemsorganisationerne. DMRU repræsenterer fællesskabet af organisationer over for bevillingsmyndigheder, i udviklingsfora, netværk og overfor beslutningstagere både nationalt og internationalt m.m. Med begrebet talerør understreges, at der er tale om tovejskommunikation, der naturligt også har fokus på at styrke vores medlemmer og deres partnerorganisationer til at være gode talerør for udsatte og sårbare mennesker. Dette gøres bl.a. gennem, høringssvar, debatindlæg og oplysningsarbejde.

For DMRU som netværksorganisation er det helt naturligt at udføre dette arbejde gennem nationale og internationale netværkskonstellationer.

Nationalt

I 2019 bidrog DMRU i Netværket for Religion og Udvikling til den store internationale konference om civilsamfundets råderum, hvor vi som opfølgning på en høring på Christiansborg om tros- og religionsfrihed og Civilsamfundets Råderum stod for et af seminarsporene: "Claiming Civic space with Religious Actors". Dette resulterede i en række anbefalinger, der blev delt nationalt og internationalt bl.a. i den afsluttende rapport.

Internationale netværk og alliancer

Et af disse internationale netværk er Partnership for Religion and Sustainable Development, hvor DMRU blev medlem gennem et kollektivt medlemskab for Netværket for Religion og Udvikling. DMRU er også medlem af

Micah Global, hvor vi følger udviklingen og bidrager til, at medlemmer og partnere deltager i relevante regionale møder. DMRU har i samarbejde med Institut for Menneskerettigheder og UM's Enhed for Tros- og Religionsfrihed lavet fælles forundersøgelser i Indonesien. Dette har ført til et partnerskab mellem DMRU og Communion of Churches in Indonesia. Dette øger DMRU's mulighed for at være en civilsamfundsstemme.

Facilitering af partneres fortalervirksomhed

DMRU og partneren Organisation of African Instituted Churches har samarbejdet med ti østafrikanske klynger af kirker i Tanzania, Kenya, Burundi – og nu også Uganda og Rwanda om, hvordan Verdensmålene kan være en løftestang for fortalervirksomheden. I 2019 har de ti klynger, herunder de nye fra Uganda og Rwanda på baggrund af et redskab vedr. fortalervirksomhed baseret på [Verdensmålene](#) udviklet DMRU, påbegyndt konkretiseringen af deres egne fortalerrindsatser, der modtog støtte fra læreprocessen i 2019. Fem medlemsorganisationer og ni partnere er med i læreprocessen. I 2019 er fortalervirksomhederne blevet afstemt efter lokale forhold, hvor den oprindelige plan i Tanzania var at arbejde ift. national lovgivning, der ikke lader gravide skolepiger fortsætte, hvis de er blevet udsat for overgreb. Det viste sig hensigtsmæssigt i første omgang at begynde med fortalervirksomhed i kirkerne selv, da de kirkelige skoler viste sig at være de værste til at håndhæve denne regel. Imidlertid er de kirkelige aktører via læreprocessen netop i stand til bedre at bekæmpe disse dobbelte standarder, og i det hele taget er der blevet stillet skarpere på, at kirker i fortalervirksomhed både er forandringsagenter og beslutningstagere/duty-bearers på én gang, og at fortalervirksomheden altid både må være intern og ekstern. Partnerne har gennem læringsinitiativet erfaret, at de bedre kan bedrive fortalervirksomhed på en troværdig måde, hvis de selv har drøftet vanskelige organisatoriske udfordringerne internt. Derudover er

der meget lovende reaktioner fra myndighederne ift. at imødekomme interreligiøse alliancers henvendelser om forbedrede serviceydelser, og DMRU kan rapportere mere detaljeret om dette i Resultatrapport 2020 efter den eksterne evaluering. Slutteligt kunne reviewet konstatere i Burundi, at en af styrkerne ved DMRU's læringsinitiativ om Kirkelederes Fortalervirksomhed var dialogen med også de meget konservative pinsekirker. I et eksempel rykker dialogen en kirke sig fra aldrig at ville henvende sig til myndighederne om overgreb mod kvinder til at drøfte problemet om kønsbaseret vold og nærme sig en inddragelse af myndighederne i tilfælde af overgreb. Det er imidlertid en langvarig proces¹⁴. Via en henvendelse til både danske medlemmers egne partnere og partnerne til andre kirker, er det muligt gradvist at rykke holdninger vedrørende kvinders rettigheder.

Peter Blum Samuelsen
Sekretariatsleder

Kristine Kaaber Pors
Faglig koordinator

Daniel Nygaard Madsen
Puljekoordinator

¹⁴ Review om ligestilling ch. 3.3.